

INKOPERS ALS SYSTEEMVERANDERAARS VOOR DUURZAME GEZONDHEIDSZORG

Van vingerwijzen
naar samenwerking

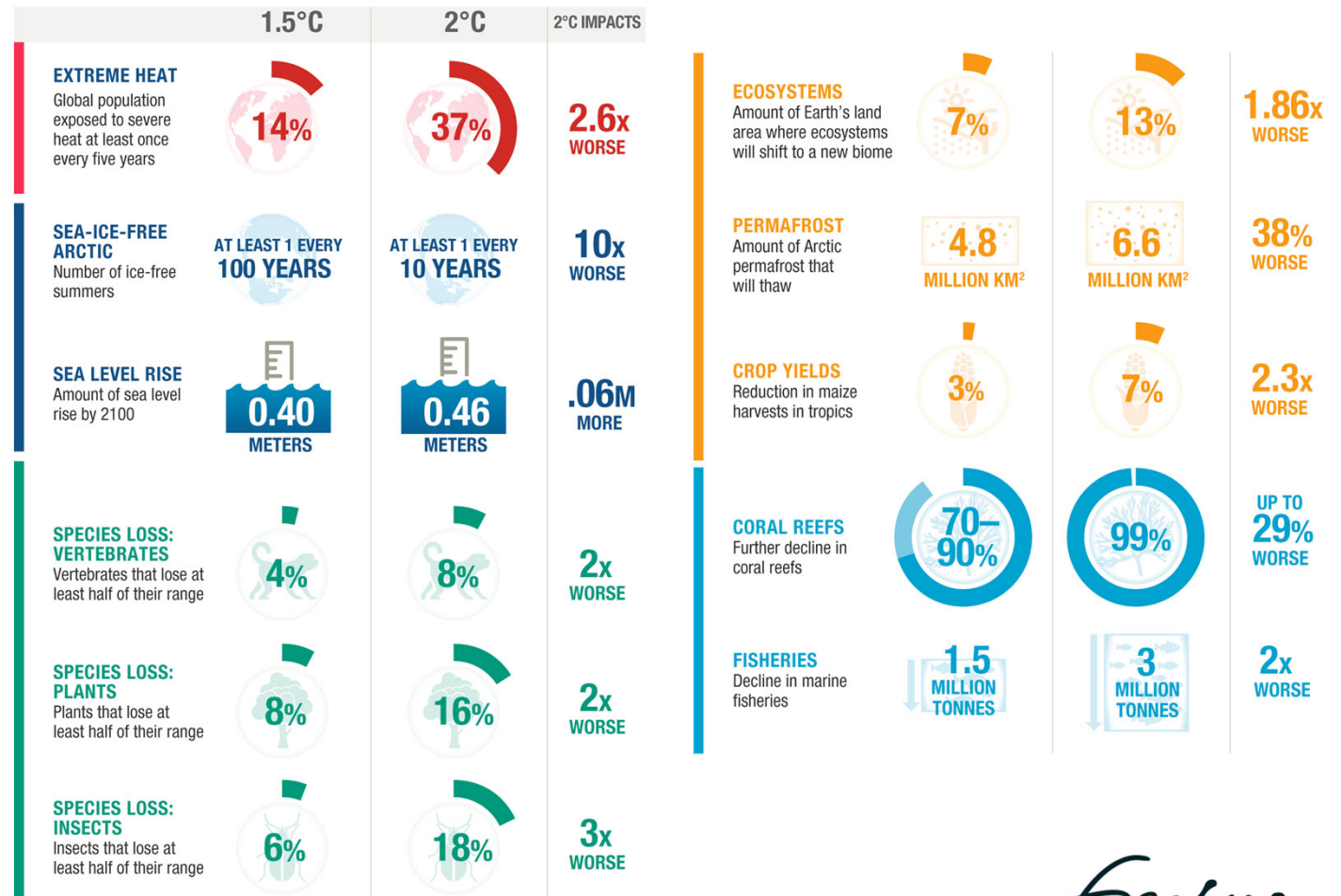
Erik van Raaij

Maike Tietschert

Erasmus School of
Health Policy
& Management

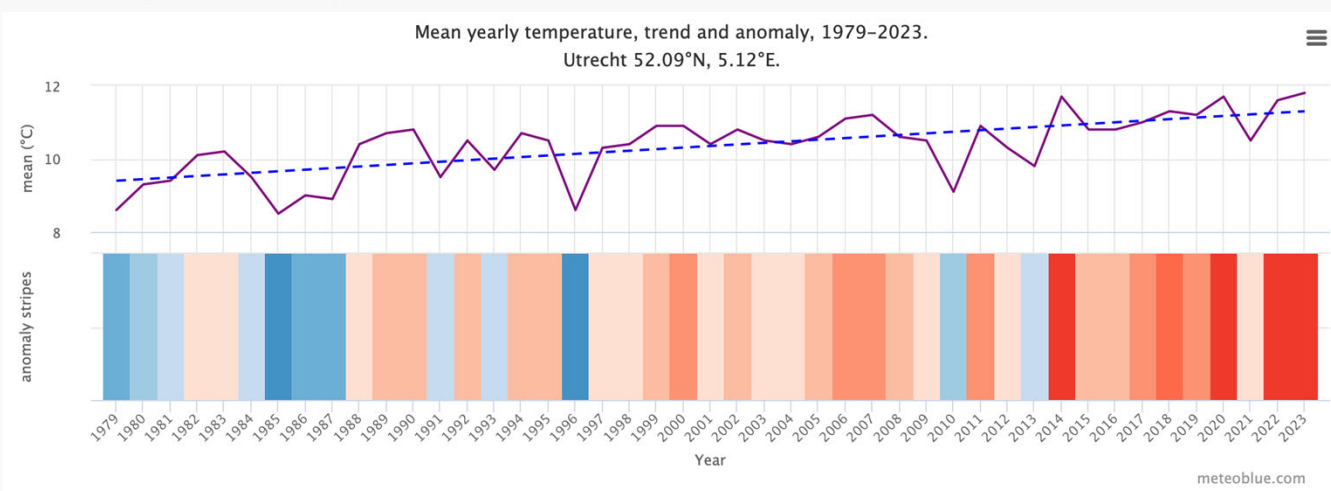
Transitie naar duurzame zorg is een noodzaak!

Erasmus

It's getting hot in here!

Yearly Temperature Change Utrecht

Erasmus

De van de zorg

In de Nederlandse economie is de zorgsector verantwoordelijk voor:

- 7% van de CO₂eq uitstoot
- 4% van de afval
- 8% van water gebruik
- 7% van land gebruik
- 13% van grondstofgebruik

Dit is Scope 1, Scope 2 and Scope 3

Country Overshoot Days 2024

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

EARTH
OVERSHOOT
DAY

For a full list of countries, visit overshootday.org/country-overshoot-days.

Source: National Footprint and Biocapacity Accounts, 2023 Edition
data.footprintnetwork.org

Global Footprint Network
Advancing the Science of Sustainability

Erasmus

Addressing the elephant in the room...

- Transitie gaat gepaard met onzekerheid
 - Wie is verantwoordelijk?
 - Wat is duidelijk effectief?
- Gevolg: Vingerwijzen en Vertraging

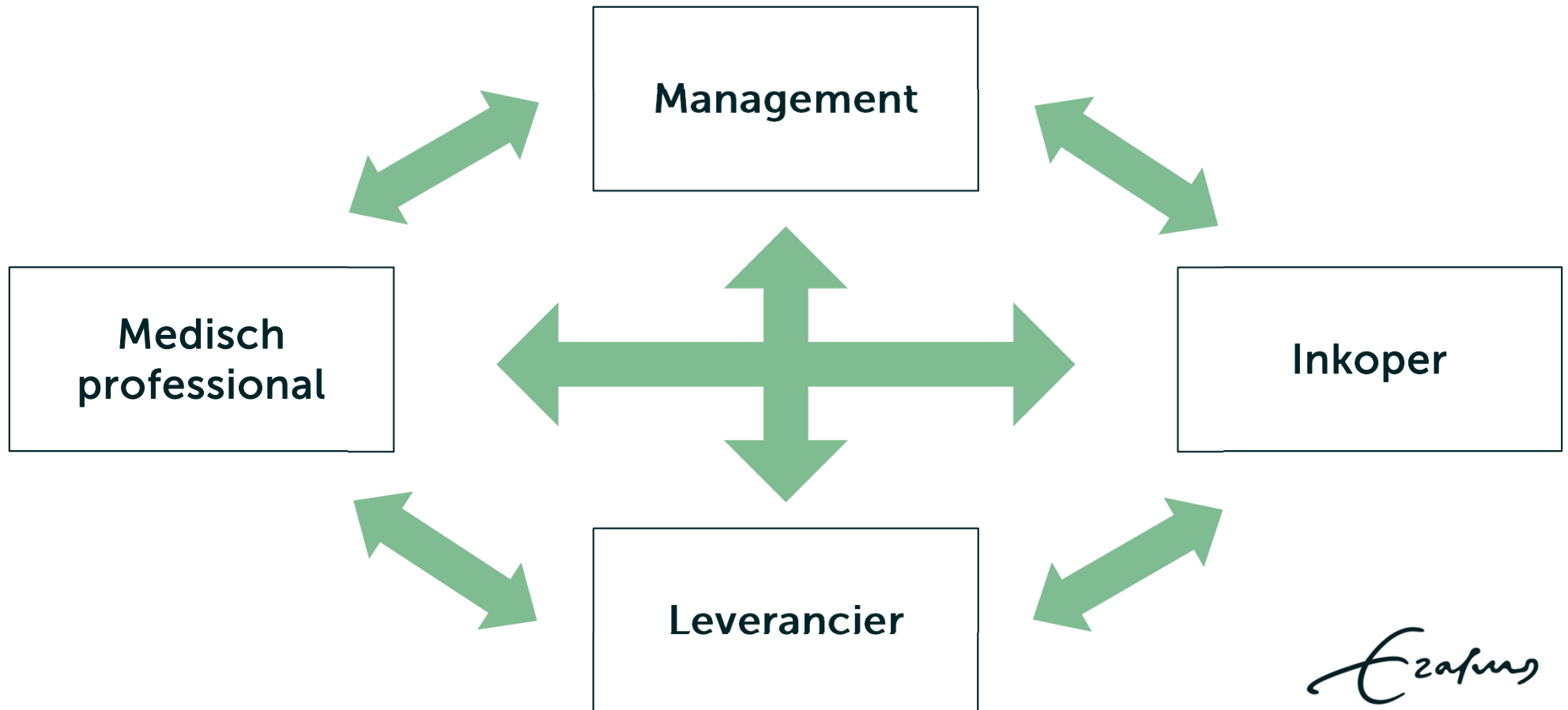
“Dit is niet mijn verantwoordelijkheid!”

De Polyfant gemaakt door Rebecca Banens (tentoongesteld bij ESHPM)

Erasmus

Krachtenveld

Vingerwijzen

Erasmus

Vingerwijzen

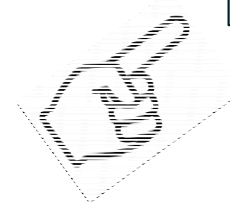
Management

Medisch
professional

Elke zorgaanbieder vraagt
iets anders

Inkoper

Leverancier

Erasmus

Vingerwijzen

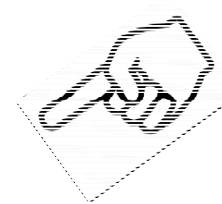
Management

Medisch
professional

Er is te weinig aanbod van
duurzame oplossingen

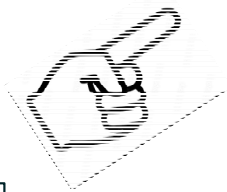
Inkoper

Leverancier

Erasmus

Vingerwijzen

Management

Medisch
professional

Er is geen prikkel om te
verduurzamen

Inkoper

Leverancier

Erasmus

Vingerwijzen

Management

Medisch
professional

Uiteindelijk wil de afdeling
toch weer het goedkoopste

Inkoper

Leverancier

Erasmus

Vingerwijzen

Management

Medisch
professional

Komt duurzaamheid er nu
ook nog bij?

Inkoper

Leverancier

Erasmus

Vingerwijzen

Vingerwijzen

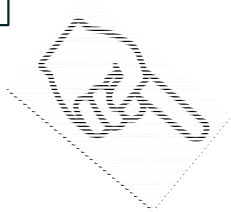
Management

Medisch
professional

Hoe weet ik nou zeker dat die
oplossing wel echt duurzaam is?

Inkoper

Leverancier

Erasmus

Orchestratie gevraagd!

Management

Medisch
professional

Inkoper

Leverancier

Erasmus

Lerende netwerken: Sleutel tot duurzame inkoop

Duurzaamheid vraagt om kennis buiten het traditionele kennisdomein van de zorg

- Kennis is nog in ontwikkeling
- De Kansen van Lerende Netwerken in de Zorg
 - ✓ Innovatieversnelling – Samen experimenteren met duurzame inkoop van medische producten.
 - ✓ Kennisdeling – Hoe maak je duurzaamheids-criteria onderdeel van het inkoopproces.
 - ✓ Duurzaamheidsimpact – Grotere invloed op leveranciers en de gehele zorgketen.

Lerende netwerken: Sleutel tot duurzame inkoop

Duurzaamheid vraagt om kennis buiten het traditionele kennisdomein van de zorg

- Kennis is nog in ontwikkeling
- De Kansen van
 - ✓ Innovatiever met duurzaam
 - ✓ Kennisdeling criteria onder
 - ✓ Duurzaamheidsimpact – Grotere invloed op leveranciers en de gehele zorgketen.

Waar is DE GROENE INKOPER?

Breaking silos: meer samenwerken met leveranciers

Ja, **MAAR**

- Leveranciers willen helemaal niet verduurzamen
- Leveranciers weten ook niet wat duurzaam is
- Ik kan toch niet met elke leverancier in gesprek gaan?

- ✓ Selecteer 1 of 2 projecten voor verduurzaming per jaar
- ✓ Gebruik een procedure voor innovatie-inkoop
- ✓ Maak een contractafspraken met continue verbetering
- ✓ Zet actief contractmanagement op deze projecten (inzet green team / duurzaamheidscoördinator?)

Breaking silos: meer samenwerken met interne gebruikers

Ja, **MAAR**

- Interne gebruikers hebben te weinig kennis van duurzaamheid
- Interne gebruikers begrijpen hun rol binnen het inkoopproces niet
- Interne gebruikers willen alles “de volgende dag” al hebben

- ✓ Ontwikkel een korte trainingsmodule voor medisch professionals
 - Nevi?
 - ZINN?
- ✓ Kies 1 of 2 projecten voor verduurzaming met voldoende aanlooptijd op de inkoopkalender
- ✓ Ontwikkel een factsheet met “wie doet wat” in het duurzame inkoopproces

Samenwerken met Management: Duurzaamheid als business case

Ja, **MAAR**

- Initiële investering brengen pas later opbrengsten
- Aanbesteding worden soms centraal gedaan terwijl initiatieven door afdelingen ontwikkeld worden
- Besparingen leiden tot gekorte budgetten op afdelingsniveau
- Er is weinig ruimte om te experimenteren

Duurzame alternatieven hoeven niet altijd duurder te zijn, maar indien wel:

✓ Groenfonds:

Besparingen op *centraal* niveau investeren in een centraal groenfonds voor nieuwe initiatieven

Besparingen op afdelingsniveau investeren in een afdelingsgroenfonds

✓ Schrijf kansenrapport

✓ Werk samen met duurzaamheidscoördinator

Experimenteer en probeer uit; het is een transitie

Ja, **MAAR**

- Je kunt niet sollen met patiëntveiligheid
- Is duurzaam uiteindelijk niet te duur?
- Is het alternatief wel echt duurzaam op alle fronten?
- Wat vandaag duurzaam is, is morgen weer anders.

- ✓ Kies je eerste projecten met laag risico producten
- ✓ Fouten zijn onvermijdelijk maar niet altijd catastrofaal
 - Bespreek dit openlijk
- ✓ Zorg voor een nulmeting, zodat je de effecten in kaart kunt brengen
- ✓ Samenwerking UMCs en periferie

Een marathon ren je stap voor stap...

- **Verandering** lijkt traag maar is exponentieel : Kleine stappen vandaag leiden tot systeemtransformatie.
- **Weerstand is onvermijdelijk**: Elke grote verschuiving ondervond scepsis voordat het de norm werd.
- **Transitie is niet-lineair**: Vooruitgang verloopt niet in een rechte lijn; er zijn pieken en dalen.
- **Kantelmomenten versnellen**: Regelgeving, publieke bewustwording en innovatie kunnen verandering plotseling versnellen.
- **Samenwerking is essentieel**: Netwerken, kennis delen en beleid stimuleren langetermijnsucces.

A stylized, handwritten-style logo of the word "Erasmus" in a dark grey or black color, located in the bottom right corner of the slide.

Eerste net-zero ziekenhuis:

De toekomst van duurzame inkoop begint met ons

- Op je stoel ligt een worksheet
 - Schrijf daar je naam op
 - Je email adres
 - En welke (baby)stap jij volgende week gaat ondernemen
 - Maak een foto van je ingevulde sheet
- Wissel de sheet uit met de persoon achter/voor je
- Op vrijdag 14 februari check je met elkaar in of de (baby)stap gelukt is – deel je ervaring op LinkedIn en.....

Welke (baby)stap ga jij volgende week nemen?

Erasmus

Word lid van de Whatsapp groep
“De groene inkoper in de zorg”

De groene inkoper in de zorg

WhatsApp-groep

